

nisationen være tvedelt. Det er et Spørgsmaal, som er lidt i Familie med Spørgsmaalet om de to Direktører. Det kan være, at man skal tvedele Organisationens saaledes, at der bliver en Afdeling for den egentlige tekniske Undervisning og en anden for Teknologisk Institut og Fagskolerne. Det er muligt, at man kunde gaa den Vej og faa det praktisk indrettet. Hvad Værkstedsundervisningen angaar, hvormed der foreligger et lille Lovforslag, maa jeg tilstaa, at jeg vanskeligt forstaaer, hvad der egentlig menes med Værkstedsundervisning til Forskel fra Fagskoleundervisning; — hvis ikke Hensigten var ved denne Lov at sætte en Skranke for, at tekniske Skoler befattede sig med Værkstedsundervisning, og egentlig talt mener jeg, at det er for smaaligt at sætte en saadan Skranke. Det maa, som der staaer i Lovforslaget, her være Faget, der er bestemmende, og hvis paa et eller andet Sted et Fag, som føler Trang til Værkstedsundervisning, finder sig tilfredsstillet ved at ordne sig med en teknisk Skole, ser jeg ikke, hvorfor det skulde være udelukket at gøre det. Men hvis det ikke er Hensigten — og jeg synes ikke, at det fremgaar af Lovforslaget —, forstaaer jeg ikke Forskellen mellem Fagskoleundervisning og Værkstedsundervisning. Jeg har ikke forstaaet det i den korte Tid, jeg har tilbragt i Kommissionen, og naar jeg ser efter, hvorledes den højtærede Minister forsøgte i sin Fremsættelsestale at forklare Forskellen, finder jeg, at han forklarer den saaledes, at Fagskolerne skal „fuldstændiggøre Faguddannelsen“, men Værkstedsundervisningen skal give „en supplerende Værkstedsuddannelse“. Men jeg forstaaer ikke rigtig Forskellen mellem „en fuldstændiggørende Faguddannelse“ og en „supplerende Værkstedsuddannelse“. Jeg tror, at den højtærede Minister er i Forlegenhed med at faa Definitionen formet, og jeg er i den samme Forlegenhed. Den højtærede Minister siger, at Værkstedsundervisningen skal være mindre vidtgaende og mindre dybtgaende end Fagskoleundervisningen, og jeg vil tro, at der heller ikke er anden Forskel, jeg har ikke kunnet se anden. Men hvis det er saa, at der kun er en Gradsforskel, kunde vi jo spare en Lov ved til Bestemmelserne om,

at Fagskolerne skal være indrettede paa den og den Maade, at føje en Paragraf, som sagde, at hvor der var Hindringer for at faa Fagskoleundervisning i fuldkommen Skikkelse, skulde der være en vis Adgang til at faa den i ufuldkommen Skikkelse. Det vilde man maaske kunne hjælpe sig med. Men dette er altsammen Spørgsmaal, som kan overvejes i Udvalget.

Jeg har noteret mig en Ytring af den ærede sidste Taler, med hvem jeg ellers er enig i saa overmaade meget. Det ærede Medlem talte til sidst om de mange Skoler, som Lærlingene skulde gaa i, teknisk Skole, Ungdomsskole o. s. v. Jeg vil dertil sige, at en Ungdomsskole turde den tekniske Skole i høj Grad være. Naar der er talt om at indføre en Skole for den konfirmerede Ungdom — der er blandt andet mange Gange slaaet til Lyd for denne af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), og det er en Opgave, som jeg fuldstændig sympatiserer med —, turde dette Spørgsmaal her i Landet være løst for Haandværkerungdommens Vedkommende ved den tekniske Skole. Der er altsaa neppe Tale om, at Lærlingene skal plages med at gaa i to sideløbende Skoler. Og Fagundervisningen er heller ikke noget, der kommer til at staa i fjendtligt Forhold til den tekniske Skole. Det vil altsammen kunne ordnes, uden at Lærlingene bliver overbebyrdet.

Man siger — dette vil jeg med det samme berøre her —, at det er rent galt, at en Del af den Undervisning, som gives her hjemme i tekniske Skoler, særlig i de lavere, gives som Aftenundervisning, at den burde gives som Dagundervisning. Der er her for det første den Vanskelighed, som alle kender, og som den ærede sidste Taler nævnedes, at det efter Haandværkernes Mening er en Umulighed i den givne Tid at have Dagundervisning, ikke for deres Skyld, men for Lærlingenes Uddannelses Skyld, og Lærlingenes praktiske Uddannelse er dog endelig Hovedsagen. Det er saaledes de fleste Steder — og navnlig gælder det for de større Værksteder —, at Lærlingene ikke arbejder alene, men i System sammen med voksne Arbejdere, og disse vil da savne Lærlingene, hvis de skal forlade Værkste-